

Statsforvalteren i Innlandet

Verneplan for Bevaring av verdifull natur

Høring av forslag om opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat

Av Marie-Louise Olsen

Statsforvalteren i Innlandet
Rapport nr. 6 | 2026

Forfatter: Marie-Louise Olsen

Tittel: Verneplan for Bevaring av verdifull natur. Høring av forslag om opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat.

Kart: Thomas Olstad

ISBN: 978-82-8410-082-1

Forsidebilde: Deler av Skirstadtjernet

Foto: Marie-Louise Olsen

© 2026 Forfatteren

Rapporten er lisensiert under «Creative Commons Navngivelse – Ikke Kommersiell – Del På Samme Vilkår 3.0 Norge»-lisensen som er gjengitt her: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/no/>

Oppsummering

Verneplanen er forankret i Stortingsmelding nr. 14 (2015-16) Natur for livet samt Stortingsmelding nr. 35 (2023-2024) Bærekraftig bruk og bevaring av natur – Norsk handlingsplan for naturmangfold, og skal medvirke til at eksisterende verneområder i Norge suppleres med verdifull natur som det er vernet lite av fra før. Det skal bidra til at alle naturtyper er tilstrekkelig representert i norske verneområder, gi større robusthet til å motvirke negative effekter av klimaendringer og andre påvirkningsfaktorer, samt sørge for bedre økologiske nettverk.

Norge har forpliktet seg til å ta vare på et representativt utvalg av alle naturtyper, og dermed sikre leveområder for planter, dyr og insekter. Tap av natur og naturmangfold er en av de største truslene verden står ovenfor i dag, og områdevern etter naturmangfoldloven er et viktig virkemiddel for å kunne sikre langsiktig bevaring av verdifulle områder for naturmangfold i Norge. Dette supplerende vernet skal bidra til å oppfylle følgende nasjonale mål: "Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommende generasjoner".

Denne rapporten er et høringsforslag om opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat i Gran kommune. Formell oppstart for arbeidet med vern ble kunngjort den 24. oktober 2024.

Aktuell verneform vil være naturreservat (§ 37 i naturmangfoldlova). Dette innebærer et strengt vern med forbud mot fysiske inngrep og motorferdsel. En framtidig verneforskrift for hver av områdene vil blant annet regulere tiltak som vesentlig kan endre verneverdiene angitt i verneformålet. Naturreservat har som formål å verne områder som inneholder trua, sjelden eller sårbar natur eller på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold. Det kan også være område med spesielle geologiske forekomster eller som har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Statsforvalteren har ansvaret for den felles lokale og sentrale høringa. Informasjon om denne høringa og mer detaljerte kart finnes på vår hjemmeside www.statsforvalteren.no/in. Høringsfristen er satt til **1. september 2026**.

Innhold

Innledning.....	5
Lovgrunnlag.....	6
Verneplanprosessen.....	7
Generelt	7
Hovedkonklusjoner etter naturfaglige registreringer	9
Skog.....	9
Forholdet til eksisterende status som <i>utvalgt naturtype</i>	10
Verneplanens omfang.....	10
Oppstart av verneplanarbeidet.....	10
Saksbehandling	21
Høring.....	22
Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat - Områdebeskrivelse med forslag til verneforskrift og kart.....	23
Områdebeskrivelse og naturverdier	23
Restaureringspotensiale	25
Verneformål	25
Inngrep, fasiliteter og infrastruktur.....	25
Planstatus.....	26
Forslag til verneforskrift.....	27
Kart – foreslått for opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat... 31	

Innledning

Dette verneplanutkastet er et ledd i arbeidet med *bevaring av verdifull natur*. Verneplanutkastet er utarbeidet av Statsforvalteren i Innlandet på vegne av Miljødirektoratet. Utkastet blir sendt på høring til både lokale og sentrale høringsinstanser.

Arbeidet med *bevaring av verdifull natur* er forankret i Stortingets behandling av Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet samt Stortingsmelding nr. 35 (2023-2024) Bærekraftig bruk og bevaring av natur – Norsk handlingsplan for naturmangfold. Arbeidet er tidligere omtalt som *supplerende vern*.

Klima- og miljødepartementet ga i 2018 Miljødirektoratet oppdrag om å identifisere konkrete områder som kan være aktuelle for et supplerende vern. Opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat var blant de områdene som ble identifisert som kandidatområder i 2019. Områdene skal bidra til at alle naturtyper er tilstrekkelig representert i norske verneområder, gi større robusthet til å motvirke negative effekter av klimaendringer og andre påvirkningsfaktorer, samt sørge for bedre økologiske nettverk.

Norge har forpliktet seg til å ta vare på et representativt utvalg av alle naturtyper, og dermed sikre leveområder for planter, dyr og insekter. Tap av natur og naturmangfold er en av de største truslene verden står ovenfor i dag, og områdevern etter naturmangfoldloven er et viktig virkemiddel for å kunne sikre langsiktig bevaring av verdifulle områder for naturmangfold i Norge.

I 2022 var medlemslandene i Konvensjonen for biologisk mangfold (CBD) samlet på naturtoppmøtet «COP15» i Montreal for å bli enige om en ny naturavtale. Norge tilsluttet seg Naturavtalen som blant annet inneholder det internasjonale målet om at minst 30 % av land og hav på jorden skal bevares innen 2030 og målet om at all natur skal forvaltes bærekraftig. Norge har hittil vernet ca. 17,5 prosent av landarealet og vel tre prosent av kyst- og havområder. Det vernede arealet er ikke fullt ut representativt for naturen i Norge og dette er en viktig årsak til Stortingets vedtak om et utvidet vern.

I januar 2022 fikk Statsforvalteren i Innlandet i oppdrag å starte opp arbeidet med bevaring av verdifull natur. I utvelgelsen av aktuelle områder for vern benytter Statsforvalteren i Innlandet de fire kriteriene som Miljødirektoratet har lagt til grunn for arbeidet - representativitet, truethet, robusthet og økologiske nettverk. Det er særlig natur som er truet av utbygging eller endret bruk, som er tilholdssted for sjeldne eller truede arter, eller er viktige leve- og oppholdsområder for større bestander av enkeltarter, som vi ønsker å sikre gjennom nytt vern. Myr, våtmark, tjern og innsjøer utgjør størstedelen av de aktuelle områdene for Innlandet sin del.

Vi vil presiserer at skogområder fortsatt skal vernes gjennom ordningen med frivillig vern, og at de store nasjonalparkene også holdes utenfor dette oppdraget. Det er snakk om vern av mindre områder, som inneholder andre verdifulle naturtyper enn skog.

Lovgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av naturmangfoldloven. I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Aktuell verneform for områder i denne verneplanen er naturreservat. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven. Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldloven § 37.

Som naturreservater kan vernes områder som:

- inneholder truet, sjelden eller sårbar natur
- representerer en bestemt type natur
- på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold
- utgjør en spesiell geologisk forekomst
- har særlig naturvitenskapelig verdi

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til å få verneverdier som nevnt over gjennom fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak. I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel.

Etter Statsforvalterens vurdering tilfredsstiller den foreslåtte opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat i Gran kommune kravene i naturmangfoldloven § 37. Formålet med opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat er i hovedsak å bevare særegne kvaliteter som kalksjø (utvalgt naturtype) med kalkrik helofyttsump, rike vierstrandskoger, flomskoger og semi-naturlige våtenger. Området har viktige funksjoner som hekkeområde for våtmarksfugl og småfugl samt er overnattingsplass for svaler, erler og stær og som rasteplass under vår- og høsttrekk. Opprettelse av området som verneområde vil bidra til større robusthet, herunder å motvirke framtidige negative effekter av klimaendringer og andre påvirkningsfaktorer, samt medvirke til et bedre økologisk nettverk slik at artene sikres areal for naturlig spredning i framtiden.

Den aktuelle lokaliteten omfatter den utvalgte naturtypen *kalksjø* som har egen handlingsplan. Med kalksjøer menes innsjøer med kalsiuminnhold større eller lik 20 mg/l, og med forekomst av minst en av de følgende artene; Rødkrans (*Chara tomentosa*), Smaltaggkrans (*C. rudis*), Hårpiggkrans (*C. polyacantha*), Stinkkrans (*C. vulgaris*), Knippebustkrans (*C. curta*), Gråkrans (*C. contraria*), Blanktjønnaks (*Potamogeton lucens*), Sliretjønnaks (*Stuckenia vaginata*), Vasskrans (*Zannichellia palustris*) eller andre truede kalkkrevende plante- eller dyrearter. Skirstadtjernet og Glorudtjernet har med dette i sin helhet truet, sjelden og sårbar natur. Områdene har i tillegg en særlig naturvitenskapelig verdi pga. forekomst av spesielle arter og naturtyper.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal de miljørettslige prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal

fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget om naturverdiene i den foreslåtte utvidelsen bygger på registreringer og kartlegginger utført og innhentet over tid av konsulentfirmaer og enkeltpersoner med høy kompetanse innenfor fagfeltet, senest i kartleggingsrapport MU2024-4 av Miljøfaglig Utredning AS. Foreslåtte verneforskrift fastsetter restriksjoner for bruk som vil kunne få negative konsekvenser for verneverdier og verneformål. Dette vil gi områdene økt beskyttelse. Samtidig åpner forskriften for en videreføring av enkelte aktiviteter. Dette er aktiviteter som ut fra dagens kunnskap vil ha liten eller ingen innvirkning på verneverdiene. Det er viktig at vernet ikke blir strengere enn det som er nødvendig for å ta vare på disse verneverdiene.

Statsforvalteren mener den foreslåtte opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat vil bidra positivt for å oppfylle forvaltningsmålene for arter, naturtyper og økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Statsforvalteren vurderer å ha god kunnskap om de berørte artenes bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og områdenes økologiske tilstand, samt virkningene av verneforslagene på naturmangfoldet i disse områdene. Kravet om kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 er dermed oppfylt.

Statsforvalteren ser ikke at det er noen risiko for utilsiktede negative virkninger på naturmangfoldet ved et vernevedtak, og § 9 i naturmangfoldloven kommer derfor ikke til anvendelse.

Statsforvalteren mener at vernet vil redusere den samlede belastningen på økosystemet verneforslaget representerer. På denne måten vil vernet ha en positiv virkning på økosystemene, jf. § 10 i naturmangfoldloven.

Siden vernet etter Statsforvalteren sin vurdering ikke vil skade naturmangfoldet, kommer naturmangfoldloven § 11 ikke til anvendelse. Statsforvalteren kan på samme måte heller ikke se at naturmangfoldloven § 12 har relevans i sammenheng med verneforslaget.

Verneplanprosessen

Generelt

Opprettelse av verneområder etter naturmangfoldloven § 37 skal følge bestemmelser om saksbehandling i lovens §§ 41 til 43. Videre gir rundskriv T-3/99 fra Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet) retningslinjer for saksbehandlingen. Saksbehandlingsreglene skal sikre at verneforslagene blir grundig utredet, og at de som berøres og andre interesserte skal få fremmet sine synspunkter.

Opprettelsen av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat skal blant annet medvirke til å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske økosystem. Større områder er bedre i stand til å motstå klimaendringer, og bidrar til at

arter bedre kan forflytte seg i landskapet. I denne verneplanen er verneverdiene knyttet til kalksjø som er en rødlistet naturtype med status som sårbar (VU) i Norsk rødliste for naturtyper 2018, og samtidig en utvalgt naturtype med egen forskrift. Området har omkringliggende kalkrike helofyttsumper, rike vierstrandskoger, flomskoger og semi-naturlige våtenger og tilhørende artsmangfold av kransalger og karplanter, samt et rikt fugleliv, noe som vil bidra til å fylle mangler i vernet og samtidig vil bidra til å bevare trua naturverdier.

I utvelgelse av området ble det tatt utgangspunkt i kandidatområdene som direktoratet anbefalte KLD (Klima og Miljødepartementet) i kategorien "*supplerende vern*" i sin anbefaling av mai 2019.

Utvidelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat ble, sammen med flere andre kandidatområder, presentert for Gran kommune på møte den 23. mai 2023. Det er ønskelig at kommunene skal ha mulighet til å påvirke hvilke områder det jobbes videre med, og kunne komme med alternative forslag til arealer. Det ligger likevel i oppdraget at Statsforvalteren avgjør hvilke områder som skal foreslås for vern. Gran kommune foreslo imidlertid ikke alternative områder til opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat. Dersom en kommune ønsker å stille forslag om alternative kandidatområder, så er det en forutsetning at alternativforslaget har omtrent samme naturfaglige kvaliteter som områdene på eksisterende kandidatliste. Dette for å sikre at de nasjonale målene om å ta vare på naturmangfoldet nås, herunder et representativt vern i landet.

I perioden 23. mai 2023 – 2026 har det vært dialog med Gran kommune både på administrativt og politisk nivå. I løpet av 2025 har utvidelse av Jarentvatnet naturreservat i Gran kommune vært i prosess og kommunen har kommet med innspill til den prosessen. Statsforvalteren deltok med presentasjon av oppdraget *Bevaring av verdifull natur*, herunder opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat, ved planutvalgsmøte av 9.10.2024. Det har vært avholdt grunneiermøte på rådhuset til Gran kommune der også representanter fra kommunen og skogeierorganisasjon deltok. I samme periode har det vært gjennomført møte og løpende dialog med skogeierorganisasjon i forhold til om det var skog i kandidatområdene i Gran kommune som falt innunder ordningen «*frivillig vern av skog*». Se mer om dette i avsnittet *Skog* nedenfor.

Grunneiere, rettighetshavere, kommuner og andre skal gis anledning til å komme med merknader til et verneplanarbeid før et verneforslag utformes. Det er derfor tidligere meldt oppstart av påtenkt verneforslag etter naturmangfoldloven § 42. Innspill som kom inn i forbindelse med oppstartsmeldingen av 24.10.2024 følger nedenfor og vedlegges i sin helhet som bilag. Det kom inn totalt 14 innspill for Skirstadtjernet og Glorudtjernet i forbindelse med oppstartsmeldingen, i løpet av perioden 24.10. – 01.12.2024.

I henhold til § 43 i naturmangfoldloven, jf. forvaltningsloven § 37, skal et verneforslag sendes på høring. Høringsforslaget skal beskrive området forslaget omfatter, herunder avgrensning, verneformål og verneverdier, samt andre verdier enn naturverdier og de følgene forslaget antas å få. Etter høring blir mottatte uttalelser oppsummert og vurdert, og eventuelle endringer av verneforslagene foretas. Statsforvalteren oversender deretter verneforslagene med sin tilråding til Miljødirektoratet. Direktoratet vurderer

Statsforvalterens forslag, og oversender sin tilråding til Klima- og miljødepartementet. Vernevedtaket fattes ved kongelig resolusjon.

Hovedkonklusjoner etter naturfaglige registreringer

Den naturfaglige dokumentasjonen for verneplanen er hentet fra rapporten «Naturverdier i Jarenvatnet (utenfor reservatet) og Skirstadtjern/Glorudtjern i Gran kommune» (Miljøfaglig Utredning rapport MU2024-4) i tillegg til tidligere rapporter som for eksempel NIVA rapport 6998-2016 (*Oppsummering av kunnskap om kalksjølokaliteter som er utvalgt naturtype*), samt arts- og naturtyperegistreringer i Naturbase og Artskart.

Skirstadtjern-Glorudtjern er begge utvalgte naturtyper. Kalksjøer med rødlistede kransalger og vannplanter som er svært viktige for regionalt sjeldne arter som toppdykker (NT), dverglo (NT), og rørsanger. Som naturtype, kalksjø med omkringliggende kalkrike helofyttsumper, rike vierstrandskoger, flomskoger og semi-naturlige våtenger, og tilhørende artsmangfold av kransalger og karplanter, vurderes området å ha nasjonal verdi. Kalksjø er utvalgt naturtype, og det er påvist 5 rødlistede kransalger i området. I tillegg har de særegne eksponerte kalkmergelflatene forekomster av flere rødlistede karplanter, inkludert bitterblåfjær (NT), hjertegras (NT) og den alpine arten fjellnøkleblom (NT) – der mergelflatene i nordenden av Skirstadtjernet representerer den eneste vokseplassen i lavlandet i Sørøst-Norge. Som hekkeområde for fugl vurderes området samlet å være regionalt til nasjonalt viktig. Som overnattingsområde svaler, erler og stær er Skirstadtjernet regionalt viktig.

Skog

Statsforvalteren har i forbindelse med foreslåtte opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat, gjort konkrete vurderinger i forhold til om det inngår arealer med skog av en viss verdi og har konkludert med at dette er tilfellet i nordenden av Skirstadtjernet. Skog kan bare vernes dersom grunneier tilbyr skogen frivillig (jf. arbeidet med frivillig vern av skog). De foreløpige vurderingene rundt skog har blitt formidlet på blant annet grunneiermøte der også en skogeierorganisasjon deltok, og vurderingen går fram av oppstartsmeldingen. Den smale vegetasjonssonen som ligger rundt vatnet består av spredte løvtrær og busker, men ikke i et omfang der det defineres som skog. Det har i forbindelse med opptakten til oppstartsmeldingen, i møter og i forbindelse med innspillsrunden ikke kommet inn motforestillinger rundt denne vurderingen. Den 3. mars 2025 mottok Statsforvalteren, etter forespørsel, et tilbud fra grunneier av gbnr. 176/1 via skogeierorganisasjon, som inkluderer to mindre arealer med skog et i den nordligste enden av Skirstadtjernet og en smal stripe på østsiden av Skirstadtjernet (i alt ca. 19 daa). Aktuelle foreslåtte vernegrense inkluderer med dette det tilbudte arealet med skog. Dersom grunneier i løpet av verneprosessen velger å trekke sitt tilbud om vern av tilbudte skogareal, så vil Statsforvalteren grense ut det tilbudte arealet.

Forholdet til eksisterende status som *utvalgt naturtype*

Med en opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat, vil begge innsjøer og deler av kantvegetasjonen rundt bli vernet gjennom en egen verneforskrift. Det betyr at de to tjern ikke lenger vil regnes som en "utvalgt naturtype" (kalksjø) etter forskriften om utvalgte naturtyper (§ 2, andre punktum). Som følge av dette vil det ikke lenger være meldeplikt etter naturmangfoldloven §§ 54 og 55 for jord- og skogbrukstiltak som kan påvirke vannet. Utkast til verneforskrift og kart over den foreslåtte reservatgrensen finnes nedenfor.

Verneplanens omfang

Gjennom dette dokumentet høres det i alt ca. 421 dekar.

Område	Kommune	Totalareal (daa)	Frie vannmasser (ca. daa)	Mosaikk av vierstrandskoger, semi-naturlige våtenger kantvegetasjon, naturbeitemark og helofyttsump (ca. daa)	Moh.
Skirstadtjernet og Glorudtjernet	Gran	421	276	145	267

Oppstart av verneplanarbeidet

Våtmark er den naturtypen som forsvinner hurtigst i verden. Globalt har 64 prosent av verdens våtmarker forsvunnet siden 1900, og det er få tegn på at denne negative utviklingen har bremsset opp. Arealbruksendringer er den største trusselen mot det biologiske mangfoldet. Kalksjøer er spesielt godt representert i den sørlige delen av gamle Oppland fylke, av denne grunn har Innlandet fylke et særlig nasjonalt ansvar for å ta vare på kalksjøer med kransalger.

Formell oppstart av verneplanarbeidet med kunngjøring av oppstartmelding for de aktuelle områdene ble gjort den 24. oktober 2024. Det var i alt 14 ulike parter som hadde innspill til oppstartsmeldingen for Skirstadtjernet og Glorudtjernet. De viktigste momentene i disse uttalelsene er gjengitt nedenfor.

Statsforvalterens svar på hovedtemaer som går igjen i de innspillene som har kommet i forbindelse med oppstartsmeldingen:

Reservatgrense: Etter innspillsrunden har Statsforvalteren snevret inn forslaget til reservatgrense for deler av arealene rundt de to tjernene. Endringen er gjort på bakgrunn av en avveining mellom pågående bruk, avstand til dyrket mark og kartlagte naturtyper. Som følge av dette er enkelte kantsoner med installasjoner tatt ut av

verneforslaget, blant annet pumpehus/vanningsanlegg, traktorvei og båtutsettingsplass ved Geitungvika i Skirstadtjern. Innsjøbunn, mudderbanker og pusleplantesamfunn blir i sin helhet liggende innenfor verneområdet.

Grøfteavløp og tilløpsbekker: Det er foreslått en unntaksbestemmelse som åpner for vedlikehold av tidligere etablerte grøfteavløp som drenerer tilgrensende jord- og skogbruksarealer, forutsatt at forvaltningsmyndigheten varsles, jf. § 4 g. Nyetablering av grøfteavløp for drenering av tilgrensende arealer kan, etter en nærmere vurdering, tillates med hjemmel i verneforskriften, og er søknadspliktig, jf. § 7 c. Det samme gjelder opprensning av bekker og vassdrag med inn- og utløp i vannet, jf. § 7 e.

Pumpehus og vanningsanlegg: Alle pumpehus er grenset ut av foreslåtte utvidelse. Åkervanning kan fortsette som på vernetidspunktet og er ivaretatt i forslag til verneforskrift § 4 bokstav f, der vanningsanlegg kan vedlikeholdes uten søknad (dette inkluderer for eksempel rør og slanger på bakken for å suge opp vannet). I tillegg er det i foreslåtte forskrift åpnet opp for legging av nye ledninger for vanningsanlegg etter søknad (§ 7 bokstav f).

Jakt, fiske og krepsing: Stang- og krepsefiske (krepseing) kan fortsette. Krepsefiske skal dog begrenses til kun å gjelde for grunneiere selv, dette for å sikre at krepsebestanden ikke overfiskes. Edelkreps (*Astacus astacus*) er eneste ferskvannskreps i Norge som regnes som naturlig. I norsk rødliste er den satt til kategorien sterkt truet (EN). For å sikre en framtidig bærekraftig forvaltning av arten, er det derfor viktig at det bare krepses av grunneiere og til grunneiernes eget forbruk. Jakt i et område som Skirstadtjernet og Glorudtjernet, med tanke på de biologiske verdiene og at området stort sett består av vannflate vil ikke være forenelig med verneformål og verneverdier, der dyrelivet herunder fugl, er et av hovedformålene med vernet. Det åpnes med dette kun opp for jakt på hjortevilt (jf. § 4 bokstav e) siden dette ikke vurderes å være i konflikt med vernet.

Motorferdsel: Motorferdsel er ikke ønskelig i våtmarksområder som Skirstadtjernet og Glorudtjernet, dette med tanke på forstyrrelser av fuglelivet i sårbare perioder og skader på vegetasjonen i kantsona. Skirstadtjernet og Glorudtjernet er mindre enn 2 kvadratkilometer og motorisert ferdsel på tjernene er med dette forbudt jf. gjeldende *lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselsloven)*. Kommunen kan i noen tilfeller dispensere fra dette lovverket, men Statsforvalteren er ikke kjent med at det pr. i dag forelegger noen dispensasjoner til motorferdsel på de to tjern. Motorferdsel på land er i tråd med gjeldende mal for verneforskrifter i Norge foreslått forbudt hele året. Vegetasjonen rundt Skirstadtjern og Glorudtjernet vil kunne bli skadelidende dersom motorisert ferdsel praktiseres. Statsforvalteren er heller ikke i dette tilfellet kjent med at det er noen som har eller ha hatt tillatelse til motorferdsel på land/utmark innenfor foreslåtte vernegrense.

Kantsoner og hogst: Den kantsonen som er inkludert i foreslåtte verneområde er smal og den økologiske funksjonen til tjernene er viktig for å ivareta naturverdiene i kalksjøene med pusleplantesamfunn. I den foreslåtte verneforskriften legges det opp til at forvaltningsmyndigheten, etter søknad og etter nærmere vurdering kan gi grunneiere tillatelse til vedhogst til eget forbruk med hjemmel i § 7 d. Dette gjelder kun manuelt

uttak av enkelttrær, forutsatt at uttaket over tid ikke overstiger tilveksten. Dette for å sikre at vegetasjonssonen med trær og busker til vatnet opprettholdes i all fremtid. Med dette skal de til enhver tid gjeldende lovverk og regler for ivaretagelse av kantsoner til vann, vassdrag og bekker overholdes og den økologiske funksjonen til kantsonen rundt Skirstadtjernet og Glorudtjernet være intakt. Kantvegetasjonen er av avgjørende viktighet for innsjøer. Kantsonen med trær og busker stabiliserer sjøkanten og reduserer faren for utrasing. Denne sonen skjermer også mot forstyrrelser og støy fra bakenforliggende område. Trær og busker som vokser langs bredden av innsjøen tar opp næringsstoffer i grunnvann og sigevann som dermed er med å redusere tilførsel av næringsstoffer i innsjøen. Videre skaper vegetasjonen skygge og skjul for fisk og byttedyr, og tilfører vannet planterester som er mat for insekter, fisk og krepsdyr. Kantsoner mellom velfungerende naturtyper/-elementer/-systemer er økologisk verdifulle i seg selv, og er også et mål på økologisk kvalitet. Kantvegetasjonen er en integrert del av Skirstadtjernet og Glorudtjernet sin funksjonalitet som robust økosystem og som utvalgt naturtype, kalksjø etter naturmangfoldloven. Det som regnes som kantsoner til Skirstadtjernet og Glorudtjernet ligger både innenfor og utenfor vernegrensen og er med dette i sin helhet ivare tatt av gjeldende regelverk for vann og vassdrag.

Beite: Den kantsonen som er inkludert i foreslåtte verneområde er smal, beitepotensialet er ganske begrenset og denne sonen består av naturtyper med sårbare arter som ikke tåler tråkk, slitasje nedbeiting av busker og bakkevegetasjon, av den grunn følges veilederen for opprettelse av verneområder (M-481) der det er gitt følgende føring: *Områder hvor det har vært beite vil dette vanligvis fortsatt være tillatt, med mindre verneformålet tilsier at beite bør reguleres nærmere.* Delområdet nord for Skirstadtjernet (gbnr. 176/1) blir beitet på vernetidspunktet og dette vurderes ikke å være i konflikt med de biologiske verdiene på det nivået som hittil har blitt praktisert. Beite skal ikke medføre at kantsonen med trær og busker mister sin økologiske funksjon. I foreslåtte forskrift er det åpnet for at det etter søknad kan etableres tilgang på drikkevann for beitedyr (jf. § 7 k).

Grunneier, Gudbrand Helmen gbnr 171/1 (to innspill)

Viser til tidligere innsendt innspill til forslaget. Her er nordre del av adkomstvegen til pumpehuset vårt, samt pumpehuset, lagt innenfor foreslått verneområde. Dette mener vi ikke er akseptabelt, da vi er avhengige av bruk og vedlikehold av veg og pumpehuset, inkludert motorisert ferdsel inn. Det er en selvfølge at fortsatt bruk, vedlikehold og evt oppgradering av vatningsanlegget skal være tillatt, da dette er svært viktig for å sikre avlinger som forsvaret drift av gården. Ser også at en liten flik av beitet mot øst er innenfor området. Vanningsplass for beitet er heller ikke medtatt iht vårt forrige innspill.

Det er nødvendig å sikre mulighet for vedlikehold av pumpe, pumpehus, høyspentmaster/-ledninger og veggen inn til pumpehuset. Det er også nødvendig å kunne kjøre motorisert kjøretøy inn til pumpehuset for start og stopp av anlegget, Kantsonen langs veggen inn til Geitungvika må kunne vedlikeholdes for å unngå vindfall o.l. over veggen. Geitungvika har vært benyttet som badeplass, fiskeplass og båt plass for gården og grenda. Ber derfor om at det sikres rettigheter til å benytte plassen til dette

også i fortsettelsen. Vinterstid benyttes isen til pilking. Det er nødvendig å sikre fortsatt bruk av steinrøysa midtveis inn til Geitungvika, da vi er avhengige av denne steinrøysa for drift. Beitet øst for Geitungvika har vært benyttet jevnlig til både heste- og storfebeite. Beitingen er avhengig av vanningsplass i Skirstadtjernet, og det må derfor sikres rettigheter til bruk og vedlikehold av vanningsplass med tilhørende gjerder. Bolighusene på gården er oppvarmet med vedfyrt sentralvarme. Anslagsvis 1/4 av veden vi brenner høstes ved forsiktig uttak av lauvtre fra eiendommen, i området mellom dyrket mark og foreslått naturreservat. Med bakgrunn i dette krever vi at selve badeplassen med pumpehus i Geitungvika må holdes utenfor avgrensningen til naturreservatet. I tillegg må det avsettes en kantsone på 5-10 meter vest for vegen inn til pumpehuset for å sikre mulighet til vedlikehold av vegen med kantsone. Denne kantsonen må også gjøre en sving vest for steinrøysa. Vanningsplass for beitet øst for Geitungvika må også kunne brukes og vedlikeholdes. Eventuelt vindfall over traktorvegen (som i sin helhet ligger utenfor foreslåtte verneområde) kan dyttes inn i verneområdet.

Statsforvalterens kommentarer:

Traktorvegen er i sin helhet holdt utenfor verneområdet, og det samme gjelder pumpehuset og båt-plassen ved Geitungvika. For nærmere omtale av pumpehus og vanningsanlegg vises det til beskrivelsen ovenfor samt foreslått vernegrense nedenfor. Bruk og vedlikehold av eksisterende vanningsplass kan videreføres, jf. § 4 f. I den foreslåtte forskriften er det åpnet for at det etter søknad kan gis tillatelse til etablering av drikkevannstilgang for beitedyr, jf. § 7 k. Energi- og nettanlegg, herunder høyspentledninger, er ivaretatt i tråd med gjeldende mal for verneforskrifter i Norge. Steinrøysa der det deponeres åkerstein fra traktorvegen som fører til Geitungvika, er så langt som mulig holdt utenfor verneområdet, med hensyn til naturtypen kalkrik helofyttsump. Deponering av stein eller andre masser innenfor verneområdet vil ikke være tillatt. Eventuelt vindfall over traktorvegen (der vernegrensen på det nærmeste ligger ca. 5 meter fra veimidten) kan skyves inn i verneområdet. Bading er ikke regulert i den foreslåtte verneforskriften. Når det gjelder jakt, fiske, krepsing og vedhogst, vises det til svar ovenfor.

Gran kommune, avdelingen for Samferdsel og Park

Som kommunal vegeier har kommunen behov for at eksisterende veger ivaretas og tilhørende sidearealer til veger, slik at det er mulig å foreta rasjonell drift av veger og sidearealer. Dette med tanke på vegetasjonsfjerning, grøfterensk og snøopplag i forbindelse med drift av veger. Langs alle eksisterende veger er det behov for at det i et belte på minst 2 meter langs vegene ikke blir satt til bevaring.

Statsforvalterens kommentarer:

Vi viser til svar på dette innspillet nedenfor under temaet veier, samt til foreslåtte verneforskrift § 4 k «Bestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for drift og vedlikehold av veien Skirstadgutua fra veimidt og 4 meter på hver side av veien herunder beskjæring av enkelttrær som er til fare for ferdsele».

Språkrådet

Skrivemåten av de to enkeltnavnene er i samsvar med eneste godkjente skrivemåter i Sentralt stedsnavnregister (SSR), men vi tilrår bruk av «og» fremfor bindestrek i navnet på naturreservatet: **Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat**.

Statsforvalterens kommentarer:

I tråd med anbefalingen fra Språkrådet så tilrås navnet Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat og vi ber Kartverket om å opprette navnet i SSR.

Landbruksdirektoratet

Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må Statsforvalteren vurdere om det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene. Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring/vedlikehold av gjerder og sanketrær.

Statsforvalterens kommentarer:

Den foreslåtte utvidelsen omfatter ikke traktorveger eller støls-/seterområder. Landbruksmessig utnyttelse utover beite slik det foregår på vernetidspunktet, vil ikke være tillatt etter et vern. For nærmere omtale av beite vises det til svar ovenfor under temaet «beite». Fôring av beitedyr, utplassering av saltsteiner og lignende tiltak tillates ikke innenfor det foreslåtte verneområdet. Slike tiltak fører erfaringsmessig til at dyrene samles i større grupper og oppholder seg over lengre tid på et begrenset areal. Dette kan igjen medføre økt næringstilførsel (eutrofiering), som utgjør en trussel mot sårbare plantearter både på land og i vann. Fôring og utplassering av saltsteiner kan imidlertid gjennomføres utenfor foreslått vernegrense. Eksisterende vanningsplasser for beitedyr kan fortsatt benyttes, og det åpnes i tillegg for at etablering av nye drikkevannstilganger kan vurderes etter søknad med hjemmel i den foreslåtte verneforskriften (§ 7 k).

Grunneier, Kristin Johnsrud gbnr. 177/1

Konkrete innspill til reguleringen. I det videre arbeidet med verneprosessen er det viktig at vernevedtaket tar høyde for følgende: - Bruk av pumpehuset i Kimbekkvika er tillatt. Det samme gjelder vedlikehold av pumpehuset og tilhørende vanningsystem. Det er tillatt å oppføre nytt pumpehus og vanningsystem dersom det ikke er mulig å vedlikeholde gammelt anlegg. - Bruk av pumpehuset tilhørende «Skirstadvannverk» er tillatt. Pumpehuset gir vann til alle driftsbygningene i grenda. Det er tillatt å oppføre nytt pumpehus og vanningsystem dersom det ikke er mulig å vedlikeholde gammelt anlegg. - Badeplassen på Abbortangen opprettholdes. - Båtplassen på Abbortangen opprettholdes. - Grunneierne kan fortsatt bruke båt uten motor på tjernet. - Stier og

veger i verneområdet kan holdes åpne slik at tjernet fortsatt er tilgjengelig for allmennheten, og for å kunne gjennomføre nødvendig arbeid på anlegg innenfor verneområdet som for eksempel pumpehus. - Grunneier kan ta ut noe ved i Kimbekkvika for å bidra til å holde høyspentlinja fri for forstyrrelser, for å sikre innflygingsruta til fugler og for å kunne ha siktlinje til vannet fra gården. - Grunneier kan fjerne trær og vegetasjon som hindrer landbruksdriften. - Det er tillatt å fiske i tjernet. - Grunneierne kan sette ut fisk i tjernet. - Det er tillatt å krepse i tjernet. - Det er tillatt å jakte i tjernet. Det er tillatt å gå på ski og skøyter på tjernet.

Statsforvalterens kommentarer:

For svar rundt temaene pumpehus/vanningsanlegg, fiske, krepsing, jakt og hogst/kantsone se svar ovenfor. Eksisterende bålplass og båtfeste er nevnt under avsnittet «installasjoner» nedenfor og er ivaretatt i foreslåtte verneforskrift § 4 f. I malen for verneforskrifter er utsetting av dyr i verneområder forbudt jf. § 3 b. Vi ser ingen grunn til å gjøre unntak fra denne bestemmelsen. Innlandet fylkeskommune har ikke mottatt rapportering om utsetting av fisk i Skirstadtjernet (eller Glorudtjernet) siden 2018. Vegetasjon som hindre maskinbruk på åkerarealer er ivaretatt i foreslåtte forskrift § 4: «nødvending rydding av vegetasjon langs jordekanter av hensyn til maskinbruk på dyrket mark. Vegetasjonen skal bli liggende igjen i naturreservatet». Foreslåtte vernegrense (vises nedenfor) er i øvrig lagt med en god margin til dyrket mark. Ferdsel uten motor er ikke forbudt i foreslåtte verneforskrift nedenfor.

Gran kommune

Gran kommune takker for oversendt melding om oppstart av verneprosess. Kommunen finner det positivt at det er igangsatt arbeid med de nevnte natur- og friluftsområdene i Gran kommune. Et eventuelt vern vil være et positivt bidrag for å nå målet om god økologisk tilstand i sjøene. At det legges opp til at tradisjonelt friluftsliv skal kunne utøves innenfor verneområdet anses primært viktig for brukerne, men sekundært også for vannmiljøet i og med at det bidrar til at det lokale engasjementet og interessen for vannene opprettholdes. Glorudtjern-Skirstadtjern ligger primært i områder med aktiv landbruksdrift. Det mest sentrale for det videre arbeidet med vern her, vil være at man får til en god balanse mellom landbruk og naturreservat. Det vil også være naturlig at det, likt med Jarentvatnet, settes soner hvor det av hensyn til friluftsliv og utsiktsforhold kan utføres skjøtsel av kantsoner til vannene. Kommunen tar høyde for at Statsforvalter tar egen vurdering av disse i det videre arbeidet. Det bør ikke utformes en verneforskrift som er til hinder for miljø eller restaureringstiltak i innløps- utløpsbekkene til begge tjernene.

Skirstadtjernet krysser den kommunale vegen Skirstadgutua. Her vil innspill fra kommunen være at verneforskrift ikke hindrer normal drift av vegen, herunder; vegetasjonsfjerning, grøfterensk, snøopplag o.l. Kommunen mener forskriften bør åpne for at det kan ryddes minst 2 meter fra vegskulder. Gran kommune håper Statsforvalter i fortsettelsen vil imøtekomme samt vurdere de innspill som kommer fra kommunens innbyggere og foreninger sammen med kommunens tilbakemeldinger. Vi gleder oss til et videre samarbeid mot et mål til det beste for vern av våre viktige naturressurser i Gran kommune.

Statsforvalterens kommentarer:

Statsforvalteren takker for det gode samarbeidet med kommunen i arbeidet med verneprosessene i kommunen. Utkastet til verneforskrift er ikke til hinder for utøvelse av friluftsliv, herunder bading og fiske. For å imøtekomme blant annet kommunens innspill om kantvegetasjon, er vernegrensen i forslaget til vernekart justert og snevret inn sammenlignet med oppstartsmeldingen. Dette innebærer at kantsonen innenfor foreslåtte verneområde er redusert. Innenfor verneområdet er all hogst og fjerning av vegetasjon forbudt (jf. § 3 a), med unntak av nødvendig rydding av vegetasjon langs jordekanter av hensyn til maskinbruk på dyrket mark (jf. § 4 i). Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad og nærmere vurdering tillate uttak av enkelttrær for ved til eget forbruk, så lenge ikke uttaket overstiger tilveksten over tid, dette for å sikre at vegetasjonssonen med trær og busker til vatnet opprettholdes i all fremtid (jf. § 7 d). Det presiseres også at gjeldende lovverk og regler for ivaretagelse av kantsoner langs vann, vassdrag og bekker til enhver tid skal følges. Den økologiske funksjonen til kantsonene rundt Skirstadtjernet og Glorudtjernet skal opprettholdes i tråd med vannressursloven. Dette gjelder uavhengig av verneforskriften, både innenfor og utenfor foreslåtte verneområde. Om lag 12 lengdemeter av den kommunale veien Skirstadgutua går mellom de to tjernene. Tjernene er forbundet med en bekk som passerer under veien. Drift og vedlikehold av Skirstadgutua, inkludert et område på 4 meter fra veimidten på hver side, er ivaretatt i den foreslåtte verneforskriften (jf. § 4 k). Innløps- utløpsbekkene er ivaretatt i foreslåtte forskrift nedenfor (jf. § 7 e).

Landbrukskontoret for Hadeland og Nittedal

Mener følgende punkter må inn i en eventuell verneforskrift for å sikre videre landbruksdrift i området. Vi mener fredning/vern ikke må medføre at dyrka mark går ut av bruk/drift. For å sikre dette må følgende punkter stå eksplisitt i en eventuell verneforskrift: -Vedlikehold av landbruksveier må være tillatt. -Opprensk av grøfter og bekker må være tillatt. Dette er avgjørende for at vannstanden ikke skal heves på omkringliggende dyrka mark. Hvis ikke vil dyrka mark gå ut av produksjon. Videre er det viktig at rensk av grøfter kan skje helt ut til vannflata. Sikring av god drenering gjelder særlig rundt Skirstad/Glorudtjern hvor landskapet har et flatere preg. -Vedlikehold av hydrotekniske anlegg. -Vedlikehold av vanningsanlegg, adkomst til vedlikehold, og modernisering. Opprensk av inntaket ute i vannet, med tilhørende adkomst med traktor/maskiner. Oversikt over vanningsanlegg ved Skirstad/Glorudtjern har ikke vi på nåværende tidspunkt så dette må eventuelt avklares med grunneiere. -Tillatelse til motorisert ferdsel på land, herunder traktor, da dette er nødvendig ved vanning og vedlikehold av vanningsanlegg. -Vedlikehold og oppsetting av gjerder. Motorferdsel i forbindelse med dette må være lov. -Skjøtsel/rydding i kantsone der det er behov for tilgang til vanningsanlegg. Landbrukskontoret mener vi det bør åpnes for følgende tiltak etter søknad til forvaltningsmyndighet: -Mulighet for uttak/skadefelling av bever og kanadagås. -Etablering av nye vanningsanlegg og nye pumpehus ved behov. Omfanget er antagelig svært begrenset, om aktuelt i det hele tatt, men vi mener likevel det bør være en mulighet for fremtidige generasjoner å kunne nyttiggjøre seg den muligheten vanning gir til økt matproduksjon, og at ikke vernebestemmelser setter en begrensning for fremtidige generasjoners mulighet til å dyrke jorda på en hensiktsmessig måte.

Statsforvalterens kommentarer:

For teamene grøfter, bekker, vanningsanlegg/pumpehus, gjerder, beite, jakt, motorferdsel og hogst se svar ovenfor. Det finnes ingen traktorveger innenfor foreslåtte utvidelse. Bever anses for å være en nøkkelart i våtmarkssystemer og kan som følge av aktiviteten sin skape viktige mikrohabitater for andre arter herunder fugl. Det er tatt inn en bestemmelse i verneforskriften for tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk (§ 7 b). Denne bestemmelsen vil overveiende være knyttet til tiltak der en art enten er på fremmedartslista (så som fangst på villmink) og uønsket i området, eller har forårsaket dokumenterbar skade på bygg eller infrastruktur. Jakt på fuglearter innenfor et vårmarksreservat, uavhengig av om arten er på fremmedartslista, vil imidlertid ikke være ønskelig med tanke på forstyrrelser av det øvrige fuglelivet.

Innlandet Fylkeskommune

Innlandet fylkeskommune stiller seg positiv til de varslede verneprosessene. Dette er i tråd med blant annet en av strategiene i Regional plan for klima, energi og miljø: «Vi bidrar til vern av natur og landskap for å ivareta sårbare arter og naturtyper ...». Videre vil vernet kunne bidra til å følge opp naturavtalen og FNs bærekraftsmål (nr. 15 livet på land).. Det kan videre være behov for en unntakshjemmel for felling av skadet vilt i samsvar med gjeldende lovverk. Inkludert i dette er bruk av løs ettersøkshund, da det inngår områder uten vannareal.

Statsforvalterens kommentarer:

Det ligger ikke noen fylkesvei i umiddelbar nærhet til de to tjernene. Forholdet til den kommunale veien Skirstadgutua er beskrevet ovenfor. Ut ifra Fallviltregisteret så er det relativt få registreringer for felling av skadet vilt i Skirstadtjernet og Glorudtjernet, vi ser derfor det som lite aktuelt å ta inn en bestemmelse rundt dette i verneforskriften. Dyr skal uansett ikke utsettes for unødige lidelser jf. dyrevelferdsloven og med dette er verneforskriften ikke til hinder for avliving av skadet vilt (for eksempel påkjørt hjortevilt som springer inn i reservatet). I den grad der er nødvendig å avlive skadet vilt i naturreservatet, vil dette dermed være lovlig etter nødrettsbestemmelsen i straffeloven § 17.

Naturvernforbundet Gran og Lunner

Naturvernforbundet i Gran og Lunner ser positivt på planene om utvidelse av Jarevatnet naturreservat og opprettelse av Skirstadtjern-Glorudtjern naturreservat. Alle de tre tilhører utvalgt naturtype kalksjø, og særlig Skirstadtjern og Glorudtjern har godt bevarte verdier i den sammenheng. I tillegg er alle tre med tilhørende kantsoner viktige leve og funksjonsområder for mange plante-, dyre og ikke minst fuglearter. Etter vår mening er det fordelaktig om vernebestemmelsene ikke blir til hinder for det enkle og tradisjonsrike friluftslivet knyttet til fiske, bading og rekreasjon.

Statsforvalterens kommentarer:

Utøvelse av friluftslivet som på vernetidspunktet, anses ikke å være i strid med verneverdiene. Statsforvalteren er enig i at kalksjøene på Gran med tilhørende kantsoner er viktige områder for dyr og planter.

Forsvarsbygg

Vi ser ingen konflikter med de foreslåtte verneområdene, men ber imidlertid om at det generelle unntaket for militær operativ virksomhet videreføres i forskriftsteksten og at unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy innføres i forskriftsteksten og for det nye området. Vi har ingen ytterligere merknader til verneforslaget.

Statsforvalterens kommentarer:

Innspillet deres er ivare tatt etter malen til verneforskrifter i Norge, se § 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene i utkast til verneforskrift nedenfor.

Glitrenett AS

I verneplanens bestemmelser må det sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende energi- og nettanlegg, også dersom man må krysse verneområdet for å komme til anlegget. Dette gjelder også nødvendig bruk av motorkjøretøy for å utføre disse oppgavene. Der det er etablert luftledninger innenfor eller tett opp til verneområdet, må det også kunne utføres nødvendig skogrydding for sikker drift av luftledningen i tråd med gjeldende føringer knyttet til anleggs- og områdekonsesjon. Tilsvarende må gjelde der det er etablert kabelanlegg, her må det sikres mulighet for graving for reparasjon/utbedring av disse. Ryddebeltet på høyspent linja i begge områder er totalt 10 meter, dvs. 5 meter målt fra senter av stolpe/mast og ut til siden. Når det gjelder Skirstadtjern og Glorudtjern har vi høyspentlinjer som går på innsiden i verneområdet og rett i ytterkant. Her kreves det linjerydding langs linjen og nettstasjonen. I tillegg til ryddebelte, bør det legges til rette for at det skal være en adgang til å felle risikotrær langs linja også utenfor ryddebeltet. Der nettanleggene ligger i ytterkant av verneområder bør avgrensningen justeres slik at nettanleggene og ryddebeltet (med buffer) legges på utsiden av verneområdet. Alle slike arbeider må kunne utføres uten at det må søkes dispensasjon fra vernebestemmelsene. Graving i forbindelse med reparasjon/utbedring av kabel må kunne gjennomføres uten varsling.

Statsforvalterens kommentarer:

Energi- og nettanlegg som dere viser til på kart er ivare tatt i foreslåtte verneforskrift nedenfor i tråd med malen for forskrifter i Norge (jf § 4 l, § 4 m, § 6 d, § 7 i, § 7 j).

Grunneiere, Ingrid Jacobsen og Øyvind Næss gbnr. 176/1

Har følgende konkrete innspill til regulering av området: - Trimming av vegetasjon og vedlikehold av omtalte beite- og utsiktsglenne er tillatt. - Mulighet for beite av arealet opprettholdes. Dette medfører at det må kunne tilrettelegges til tilstrekkelig vanntilgang for beitedyr ved å holde vegetasjon nede i nødvendig grad. - Grunneier kan fjerne trær og vegetasjon som er til hinder for jordbruksdriften, herunder opprettholde tilstrekkelig vannføring i to bekker som grunnlag for grøfting av tilgrensende åker. - Grunneier må kunne bruke Skirstadtjernet til vannkilde, både som reservevannkilde, og eventuelt som hovedkilde. Det er tillatt å sette opp pumpekum. - Grunneier kan ta ut noe ved i forbindelse med rydding av beite/glenner. - Stier og veger i verneområdet kan holdes åpne slik at tjernet fortsatt er tilgjengelig for allmenheten, og for å opprettholde god drift av beiteareal. - Båtplass og vedlikehold av denne opprettholdes. - Grunneiere kan fortsatt bruke båt uten motor på vannet. - Det er tillatt å fiske i tjernet. - Grunneierne kan sette ut fisk i tjernet. - Innspillene fra Vikensskog hensyntas.

Statsforvalterens kommentarer:

Statsforvalteren har, via Viken Skog, mottatt deres tilbud om vern av to delområder med skog (til sammen ca. 19 daa) som grenser til våtmarka. Dette er svært positivt og vil bidra til å gjøre vernet mer robust. Når det gjelder skogtemaet, viser vi til omtalen ovenfor. Etter innspillsrunden har vi snevret inn den foreslåtte vernegrensen langs jordet deres vest for Skirstadtjernet (se kart nedenfor). Temaene hogst, kantsoner, beite, åkervanning, vanntilgang for beitedyr, grøfteavløp og tilløpsbekker er omtalt og besvart ovenfor. I malen for verneforskrifter er utsetting av dyr i verneområder forbudt jf. § 3 b. Vi ser ingen grunn til å gjøre unntak fra denne bestemmelsen. Innlandet fylkeskommune har ikke mottatt rapportering om utsetting av fisk i Skirstadtjernet (eller Glorudtjernet) siden 2018. Vegetasjon som hindre maskinbruk på åkerarealer er ivaretatt i foreslåtte forskrift § 4 i: «nødvending rydding av vegetasjon langs jordekanter av hensyn til maskinbruk på dyrket mark. Vegetasjonen skal bli liggende igjen i naturreservatet». Foreslåtte vernegrense er i øvrig lagt med en god margin til dyrket mark. Ferdsel uten motor er ikke forbudt i foreslåtte verneforskrift nedenfor. I de generelle unntakene fra vernebestemmelsene er følgende foreslått jf. § 4 f: «vedlikehold av eksisterende vanningsanlegg, stier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet».

NVE

Glitre Energi Nett AS eier nettlinjene som krysser Jarevatnet (utv.) og Skirstadtjernet-Glorudtjernet. Forskriftene for begge området trenger komplett sett med standard bestemmelser for energi- og kraftanlegg. NVE ber områdekonsesjonærer Glitre Nett AS om å uttale seg om eksisterende og planlagte anlegg i dette området.

Statsforvalterens kommentarer:

Glitrenett har uttalt seg ovenfor. Standardbestemmelsen for energi- og kraftanlegg er ivaretatt i foreslåtte verneforskrift nedenfor (jf § 4 l, § 4 m, § 6 d, § 7 i, § 7 j).

Grunneier, Torstein Velsand

Hvilke tiltak – om noen – er egentlig iverksatt for å begrense forurensningstilførselen fra landbruket til Skirstad- og Glorudtjernet? Jeg nevner dette for å understreke at jeg er fullt ut klar over hvilke verdier jeg forvalter, og at jeg i utgangspunktet stiller meg avgjort positiv til et utvidet vern selv om dette skulle føre til ulemper for meg som grunneier. Det må i så fall dreie seg om et *reelt*, helhetlig vern som faktisk bidrar til å begrense de primære årsakene til at f.eks. Skirstadtjernet befinner seg i den sørgelige tilstanden det etter alt å dømme gjør. Vernebestemmelser som ikke innebærer at det legges nødvendige restriksjoner på den omkringliggende landbruksdriften, spesielt hva gjødsling og jordbearbeiding angår, vil etter mitt skjønn være helt symbolske.

De eksponerte mergelflatene ved Skirstad- og Glorudtjernet er, slik det nevnes i rapporten fra Miljøfaglig Utredning, er en følge av en vannstandssenkning, som neppe ville blitt akseptert i dag. Skal f.eks. mergelflatene bestå, må grøfter renskes, utløp vedlikeholdes og den utgravde kanalen mellom tjernene holdes åpen. Er dette arbeid jeg og mine etterkommere vil kunne bli pålagt å sørge for, eller vil jeg tvert imot kunne bli møtt med sanksjoner hvis jeg viderefører skjøtselsarbeidet slik det har vært utført til nå? Og hvem skal stå for skjøtselen av mergelflatene for å hindre at disse gror igjen og taper sin nåværende funksjon for rødlistede planter og som hekkeområde for fugl?

Videre har jeg arbeidet mye med å holde den økende forekomsten av svartelistede arter som rødhyll i sjakk langs min del av Skirstadtjernet. Er dette et arbeid det er ønskelig at jeg fortsetter med, eller må jeg tvert imot la svartelistet vegetasjon vokse som den vil ved en eventuell opprettelse av et naturreservat? Jeg ber også om å få avklart hvorvidt en slik opprettelse vil berøre båtplassen vi i alle år har hatt ved tjernet – også her må vegetasjonen holdes nede hvis den skal kunne brukes – samt hvordan det private vannverket som i dag forsyner tre eiendommer, også min, med vann til husdyr og vanning vil kunne bli påvirket mht. nødvendig tilsyn, vedlikehold og fornyelse.

Endelig vil jeg nevne at et naturreservat, hvis det skal fortjene benevnelsen, må være underlagt et totalforbud mot jakt og fangst. Et verneforslag som tar større hensyn til jaktinteresser enn til faunaen i området som skal vernes, ser jeg som grunneier ingen grunn til å imøtekomme. Kort oppsummert: Jeg stiller meg svært positiv til et helhetlig vern som effektivt og konsekvent ivaretar de verdiene som er ment å skulle vernes, selv om dette skulle påføre meg som grunneier betydelige ulemper. Tilsvarende negativ vil jeg stille meg til et vern som måtte oppleves som svakt fundert, symbolsk og løsrevet fra en større sammenheng.

Statsforvalterens kommentarer:

Hva som skjer i nedbørsfeltet i tilknytning til kalksjøer er viktig for å ivareta de biologiske verdiene på både kort lang sikt. Landbruksdrift og annen arealbruk som grenser til verneområder reguleres ikke av verneforskriften for det aktuelle området; forskriften gjelder kun innenfor vernegrensen. Når det gjelder miljøkrav og regelverk for gjødsling, gjelder følgende: Jordarbeiding - Forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket for Gran kommune i Innlandet, fastsatt i 2024, regulerer jordbearbeidingsrutiner og stiller krav om buffersoner på jordbruksarealer. Gjødsling - Dette reguleres av den nylig fastsatte «Forskrift om lagring og

bruk av gjødsel mv.» av 29. januar 2025. Når det gjelder skjøtsel i foreslåtte verneområde for å opprettholde verneverdienes tilstand og formålet med vernet så er det hjemlet i verneforskriftens § 9. Grunneiere i verneområder kan ikke pålegges skjøttsarbeide, dette skal ivaretas av forvaltningsmyndigheten. Fremmede arter, som for eksempel rødhyll, er uønsket i norsk natur, også innenfor verneområder. Både konsulenter på oppdrag for Statsforvalteren og Statens naturoppsyn arbeider aktivt med å bekjempe slike arter i verneområdene i Innlandet. Det er positivt at grunneiere også engasjerer seg i dette arbeidet. Etter et vern kan slik innsats skje etter nærmere avtale med forvaltningsmyndigheten. Dette er viktig for å sikre at grunneiere som ønsker å bidra, har tilstrekkelig kunnskap om hvilke arter som er svartelistet, samt hvilke metoder som gir en effektiv og forsvarlig bekjempelse. Det er ikke registrert båtplass eller båtfeste på deres gårds- og bruksnummer innenfor det foreslåtte verneområdet. Dersom dere har en etablert tradisjon for å sette ut båt fra en bestemt plass, kan denne praksisen videreføres i tråd med den foreslåtte verneforskriften, jf. § 4 f og § 4 j. Når det gjelder spørsmål om jakt, vanningsanlegg og tilgang på vann for beitedyr, vises det til svaret ovenfor. Jakt på hjortevilt er vurdert til ikke å være i konflikt med verneformålet.

Saksbehandling

Foreliggende forslag til opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat er utarbeidet på bakgrunn av drøfting med grunneierne på grunneiermøte og Gran kommune, samt mottatte innspill til oppstartmeldingen.

Forslaget til verneforskrift for Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat følger gjeldende mal for verneforskrifter i Norge (se nedenfor). Verneforskriften med bestemmelser og presis avgrensing av områdene vil være gjenstand for drøftinger med grunneierne og andre rettighetshavere under høring.

I naturreservater vil hele økosystemet bli fredet, det vil si alle planter og dyr og de økologiske prosessene i området. Alle inngrep i området vil i utgangspunktet være forbudt, inkludert motorferdsel. Verneforskriftene kan eventuelt tilpasses ytterligere etter høring. Det er derfor viktig at høringsinstansene ser på verneforskriften.

Statsforvalteren i Innlandet har ansvaret for denne felles lokale og sentrale høringa. Denne høringsprosessen vil gi alle aktuelle parter mulighet til å komme med sine synspunkter på det foreliggende utkastet til verneplan. Alle uttalelser vil bli lagt ved saken helt til sluttbehandlingen i Regjeringen.

I etterkant av høringen kan Statsforvalteren gjøre eventuelle justeringer av verneforslagene på bakgrunn av høring. Deretter sender Statsforvalteren verneplanen med sin tilråding til Miljødirektoratet som så gir sin tilråding til Klima- og miljødepartementet (KLD). KLD gjennomgår direktoratets anbefaling og legger endelig forslag til verneplan fram for Regjeringen. Vernevedtak fattes som kongelig resolusjon i statsråd.

Høring

Verneforslaget for opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat sendes med dette på høring. Alle som måtte ønske det, kan komme med innspill og merknader til forslaget. Statsforvalteren ber spesielt om synspunkter på følgende:

- Eventuelle konflikter med andre interesser. Vi ber om at eventuelle konflikter beskrives mest mulig konkret, for eksempel hvilken del av området det særlig er knyttet konflikt til, og hvilke justeringer av bestemmelser i verneforskriften som vil være nødvendig for å løse eller redusere konflikten.
- Synspunkter på verneforskriften med vernekart og eventuelle merknader til spesielle forhold i det enkelte område. Også her ber vi om mest mulig konkrete opplysninger og forslag til mulige løsninger.
- Innspill til forvaltningen av området.
- Eventuelle feil i høringsutkastet.

Frist for å avgi uttalelse settes til **1. september 2026**. Dere finner alle høringsdokumenter på vår hjemmeside www.statsforvalteren.no/Innlandet i tillegg til at alle avgrensinger er tilgjengelige i databasen Naturbase: www.kart.naturbase.no. Eventuelle uttalelser sendes: Statsforvalteren i Innlandet, Postboks 987, 2604 Lillehammer eller på e-post til: sfinpost@statsforvalteren.no.

Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat - Områdebeskrivelse med forslag til verneforskrift og kart

Opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat

Kommune: Gran

Areal: 421 daa.

Berørte eiendommer, gbnr.: 171/1, 171/3, 171/23, 173/1, 176/1, 177/1, 177/2

Områdebeskrivelse og naturverdier

Området ligger i luftlinje om lag 5,5 kilometer vest for Gran og cirka 2,8 kilometer øst for Randsfjorden. Den kommunale veien Skirstadgutua går mellom de to tjernene. Skirstadtjernet, med et areal på ca. 355 daa, ligger nord for veien, mens Glorudtjernet, med et areal på ca. 66 daa, ligger sør for veien. Området ligger på rundt 267 moh. Det foreslåtte verneområdet utgjør i alt 421 daa og fremstår som godt arrondert og økologisk funksjonelt i sin helhet.

Arealet omfatter en del av de viktigste lokalitetene for den utvalgte naturtypen *kalksjø* med utforming *kransalgesjø*. Som naturtype, kalksjø med omkringliggende kalkrike helofyttsumper, rike vierstrandskoger, flomskoger og semi-naturlige våtenger, og tilhørende arts mangfold av kransalger og karplanter, vurderes området å ha nasjonal verdi. Kalksjø er utvalgt naturtype, og det er påvist 5 rødlistede kransalger i området – hvorav en kritisk truet art (rødkrans), samt en sterkt truet (blanktjernaks) og to nær truede vannplanter (nøkketjernaks og dronningstarr). De øvrige kransalgene er hårpiggkrans (VU), smaltaggkrans (VU), gråkrans (NT) og bustkrans (NT). I tillegg har de særegne eksponerte kalkmergelflatene forekomster av flere rødlistede karplanter, inkludert bitterblåfjær (NT), hjertegras (NT) og den alpine arten fjellnøkleblom (NT) – der mergelflatene i nordenden av Skirstadtjernet representerer den eneste vokseplassen i lavlandet i Sørøst-Norge.

Som fugleområde må Skirstadtjernet og Glorudtjernet ses i sammenheng, selv om Skirstadtjernet har større kvaliteter knyttet både til funksjoner som hekkeområde for våtmarksfugl, overnattingsplass for svaler, erler og stær og som rasteplass under vår- og høsttrekk. Tjernene er knyttet sammen med en kort bekkestrekning med tilgrensende flomskogsmark og inneholder de samme spesielle elementene; kalkrike helofyttsumper dominert av takrør, eksponerte kalkmergelflater og gruntvannsområder med langskuddvegetasjon og kalkkrevende smådyr/muslinger.

Områdets klart viktigste funksjon er som hekkeområde for våtmarksfugl. Mange av artene som hekker eller antas å hekke er knyttet til sørlige fuglesjøer i Norge – slik som toppdykker, vannrikse (VU), sothøne (VU), sivhauk (NT) og rørsanger. Skirstadtjernet er ett av Innlandets viktigste hekkeområder for disse artene. I tillegg har tjernene hekkebestander av de truede artene vipe (CR) og dverglo (VU) på et spesielt habitat; eksponerte kalkmergelflater – som er et resultat av senkningen av tjernene på 1940-tallet. Disse er i gjengroing med rik vierstrandskog, og skjøtsel er trolig påkrevd skal mergelflatene opprettholde sin funksjon for disse artene. Som hekkeområde vurderes

området samlet å være regionalt til nasjonalt viktig. Til sammen er det registrert 34 rødlistearter, hvorav 2 kritisk truede, 3 sterkt truede, 16 sårbare og 13 nær truede arter:

Rødlistekategori	Art
Kritisk truet (CR)	Vipe, hettemåke
Sterkt truet (EN)	Dvergdykker, knekkand, makrellterne
Sårbar (VU)	Horndykker, skjeand, stjertand, svartand, vaktel, fiskeørn, hønsenhauk, vannrikse, sothøne, sivhøne, gråmåke, fiskemåke, granmeis, sandsvale, grønnefink, gulspurv
Nær truet (NT)	Storskarv, vepsevåk, sivhauk, lercefalk, rødstilk, fjellmyrløper, gjøk, sanglerke, stær, tårnseiler, taksvale, gråspurv, rosenfink

Betydning av området som rasteplass under vår- og høsttrekk er ikke like stor, og det mer snakk om lokalt viktig funksjon (bla. for toppdykkere som venter på at nærliggende hekketjern skal bli isfrie). Noen enkeltobservasjoner (bla. rastende fjellmyrløper, dobbeltbekkasin (NT), brushane (VU) og polarsnipe på mergelbanker) og de store ringmerkingstallene for arter som raster i takrørskog, gjør at området også må sies å være regionalt viktig for en del arter.

Som overnattingsområde svaler, erler og stær (NT) er Skirstadtjernet regionalt viktig. Med de antallene som er registret; opptil 3000 låvesvaler, 200 gulerler og 2000 stær, er verdien trolig nær nasjonalt viktig. Overnattingsplassene samler fugler som raster under trekket eller har samlet seg fra lokale hekkplasser, men omfatter med stor sikkerhet også fugler som kommer lenger nord- og østfra.

Følgende fiskearter forekommer i de to tjernene: abbor, ørret og karuss.

Begge tjern har en liten men livskraftig bestand av edelkreps *Astacus astacus* (EN).

Med bakgrunn i dette så vil aktuelle område bidra til en utfyllende funksjon i det norske vernet, særlig når det gjelder å bevare de særegne vokseplassene for sjeldne vannplanter, herunder kransalger, og spredning av disse for ettertiden, i tillegg til å sikre et helhetlig vern for å ivareta det sårbare fuglelivet inn i framtiden.

En opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat bidrar til å nå internasjonale mål og forpliktelser, bl.a. nedfelt i konvensjonen for biologisk mangfold artikkel 8 om et sammenhengende verneområdenettverk, jf. også naturmangfoldloven § 33 bokstav g.

Ved å verne dette naturområdet mot ulike typer inngrep, gir verneområdet også et positivt bidrag til det nasjonale og internasjonale målet om å stanse tapet av naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 33 bokstav a, b og c. Vern av aktuelle område bidrar til å redusere de negative effektene av klimaendringene, gjennom å sikre et nettverk av viktige leve- og funksjonsområder for naturmangfoldet i norske økosystem. Dette fører til at områdene med tilhørende arts mangfold er i bedre stand til å motstå endringer i klima gjennom at verneområdet blir større og dermed bidrar til at arter bedre kan forflytte seg i landskapet over tid.

Restaureringspotensiale

Opprettelse av Glorudtjernet og Skirstadtjernet naturreservat har ikke noe umiddelbart behov for restaurering, men løpende bekjempelse av fremmede arter og småskala skjøtsel må påregnes.

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et viktig våtmarksområde som representerer naturtypen kalksjø med et rikt utviklet kransalgesamfunn, kalkrike helofyttsumper, rike vierstrandskoger og semi-naturlige våtenger omgitt av kantsoner. Videre er formålet å verne et område som har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for truede og sårbare arter da spesielt for vannplanter, trekkende, hekkende og mytende vann- og våtmarksfugl, småfugl og annet dyreliv.

Det er en målsetning å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Inngrep, fasiliteter og infrastruktur

Veier: Om lag 12 lengdemeter av den kommunale veien Skirstadgutua som går mellom de to tjernene er inkludert i foreslåtte verneområde. Tjernene er forbundet med en bekk som passerer under veien. Drift og vedlikehold av Skirstadgutua, inkludert et område på 4 meter fra veimidten på hver side, er ivaretatt i den foreslåtte verneforskriften (jf. § 4 k).

Energi- og nettanlegg: Det finns høyspentlinjer i begge tjern, Glitrenett har i sin høringsuttalelse lagt ved et kart over disse linjene. Energi- og nettanlegg er ivaretatt i foreslåtte verneforskrift i tråd med malen for verneforskrifter i Norge (jf § 4 l, § 4 m, § 6 d, § 7 i, § 7 j).

Båtfeste og bålplass: På ytterste spiss av Abbotangen finnes det et båtfeste og en bålplass. Disse eksisterende installasjonene er ivaretatt for fortsatt bruk og vedlikehold i den foreslåtte verneforskriften (jf. § 4 f).

Plankesti og utstyr for ringmerking av fugl: Under synfaringen ble det observert plankestier i tilknytning til utstyr til bruk ved ringmerking av fugl. Statsforvalteren har så langt ikke mottatt innspill knyttet til dette utstyret eller til praksisen med ringmerking i området. Fangst og ringmerking av fugl i verneområder anses som en unødig forstyrrelse, og det er derfor ikke åpnet for slik aktivitet i den foreslåtte verneforskriften.

Bygg og brygger: Det finns ingen bygninger eller brygger innenfor foreslåtte vernegrense.

Vanningsanlegg: Alle pumpehus er grenset ut av foreslåtte verneområde. Åkervanning kan fortsette som på vernetidspunktet og er ivaretatt i forslag til verneforskrift § 4 f, der

vanningsanlegg kan vedlikeholdes uten søknad (dette inkluderer for eksempel rør og slanger på bakken for å suge opp vannet). I tillegg er det i foreslåtte forskrift lagt opp til at legging av nye ledninger til vanningsanlegg kan hjemles i forskriften etter søknad jf. § 7 f.

Planstatus

Området ligger i LNFR-område i kommuneplanen sin arealdel for Gran kommune. Området ligger i hensynsone for flom.

Forslag til verneforskrift

Forskrift om vern av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat, Gran kommune, Innlandet fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et viktig våtmarksområde som

- a. representerer naturtypen kalksjø med et rikt utviklet kransalgesamfunn, kalkrike helofyttsumper, rike vierstrandskoger og semi-naturlige våtenger omgitt av kantsoner.
- b. har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for truete og sårbare arter da spesielt for vannplanter, trekkende, hekkende og mytende vann- og våtmarksfugl, småfugl og annet dyreliv.

Det er en målsetning å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 171/1, 171/3, 171/23, 173/1, 176/1, 177/1, 177/2 Gran kommune

Naturreservatet dekker et totalareal på 421 daa. Grensene for naturreservatet går fram av vedlagte vernekart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Gran kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt. Hunder skal holdes i bånd.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, føring av dyr, utsetting av saltsteiner, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer, camping, teltslagning, oppsetting av kamuflasjeinnretninger er forbudt.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Bestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. stangfiske og isfiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. krepsefiske for grunneiere i samsvar med gjeldende lovverk
- d. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- e. jakt på hjortevilt i samsvar med gjeldende lovverk
- f. vedlikehold av eksisterende vanningsanlegg, stier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet
- g. vedlikehold av tidligere opptatte grøfteavløp som drenerer tilgrensende jord- og skogbruksarealer, etter at forvaltningsmyndigheten er varslet
- h. beiting som på vernetidspunktet, så lenge vegetasjonssonen med trær og busker til vatnet opprettholdes
- i. nødvendig rydding av vegetasjon langs jordekanter av hensyn til maskinbruk på dyrket mark. Vegetasjonen skal bli liggende igjen i naturreservatet
- j. nødvendig rydding for hånd framfor eksisterende pumpehus og båtfeste. Vegetasjonen skal bli liggende igjen i naturreservatet
- k. drift og vedlikehold av veien Skirstadgutua fra veimidt og 4 meter på hver side av veien herunder beskjæring av enkeltrær som er til fare for ferdselen
- l. drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende kraftlinjer i verneområdet. Graving i vatnet er søknadspliktig
- m. oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og øking av linjetverrsnitt når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt.
- b. I tida fra og med 15. mars til og med 31. oktober er lågtflyging under 300 m samt bruk av droner, modellbåter, modellfly og lignende forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- b. nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten.
- c. motorisert ferdsel med lite, beltegående kjøretøy for utkjøring av felt elg og hjort.
- d. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i verneområdet. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nyetablering av grøfteavløp for drenering av tilgrensende arealer
- d. uttak av enkeltrær for ved til eget forbruk, så lenge ikke uttaket overstiger tilveksten over tid, dette for å sikre at vegetasjonssonen med trær og busker til vatnet opprettholdes
- e. opprensning av bekker og vassdrag som har inn- og utløp i vatnet
- f. legging av nye ledninger for vanningsanlegg
- g. oppsetting av gjerder for beite der det var beite på vernetidspunktet
- h. avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- i. oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledninger i verneområdet

- j. nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledninger i verneområdet
- k. etablering av tilgang på drikkevann for beitedyr

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Statsforvalteren i Innlandet er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kart - foreslått for opprettelse av Skirstadtjernet og Glorudtjernet naturreservat

